

Sant Valentí, patró dels catalans enamorats

*En aquest alegre dia del noble sant Valentí
bona esperança em diu no m'abstingui
d'estimar-vos i servir-vos amb cor lleial,
doncs amb pietat em farà curar la meua llaga.
Veig que els ocellets, per aquesta festa,
manifesten molta alegria pels camps i pels boscos
pel lleial amor que els donen els alegres cors,
de dos en dos, sense que cap no se'n desdigui.*

Aquest text és un fragment de la «Cançó de sant Valentí», del poeta Pardo, que es troba en el Cançoner Vega-Aguiló, publicat entre els anys 1420 i 1430, i que conté essencialment poesia catalana i provençal. És considerat un dels textos més antics a Espanya sobre la festa dels enamorats, associada al dia de sant Valentí, i podria estar datat entre els darrers anys del segle XIV i els dos primers decennis del XV.

No s'ha pogut identificar del cert l'autoria del poeta Pardo, però el filòleg Martí de Riquer, en un acurat estudi a la *Revista de Filologia Espanyola* (vol. 39, any 1955) aposta que era un cavaller que vivia al regne de València.

Un altre detall a tenir en compte són els goigs dedicats a sant Valentí que es cantaven al monestir de Sant Benet de Bages. En una edició impresa a Olot a finals del segle XVIII, en una de les estrofes referida al sant, es llegeix: «La donzella que estat vol, á vos acut confiada». Les relíquies del sant varen arribar a aquest monestir l'any 951.

Al museu parroquial de Sant Esteve d'Olot es pot veure en un reliquiari tot el fèmur de sant Valentí, un tros de crani, vèrtebres i una costella. Són relíquies que hi van arribar al segle XVII. A més, sant Valentí és juntament amb santa Sabina el copatró de l'església parroquial d'Olot, el titular de la qual és sant Esteve. Sant Valentí fou un sacerdot romà que, com que la religió cristiana

era perseguida, casava d'amagat les parelles que li ho demanaven. Com que no va voler renunciar a la seva fe, fou martiritzat el 14 de febrer de l'any 270.

Alguns han volgut relacionar la festa d'aquest sant amb unes antigues festes desenfrenades que se celebraven el 15 de febrer a Roma, les anomenades Lupercals. Segons ells, l'Església hauria «cris-

tianitzat» en la persona de sant Valentí aquestes celebracions un cop el cristianisme es convertí en la religió de l'Imperi Romà. Es tracta d'una hipòtesi arriscada i fruit probablement d'una confusió. Resulta que les Lupercals van ser condemnades pel papa Gelasi I l'any 494, el mateix pontífex que quatre anys més tard aprovava el culte de sant Valentí. Relacionar-ho és gratuït.

Des de fa unes dècades alguns sectors han promocionat la falsa idea que l'únic patró dels enamorats dels catalans és sant Jordi, adduint que sant Valentí forma part d'una tradició no catalana i comercial. La història documentada els traeix.

ÀNGEL RODRÍGUEZ VILAGRAN

Fotografies: Imatge de sant Valentí que es venera a l'església parroquial de Sant Esteve d'Olot, i el reliquiari amb membres del sant que es pot veure al museu parroquial d'aquest temple (Fotografies de Llorenç Panella).